

Sociaal en Cultureel Planbureau

De sociale staat van Nederland & het sociaal domein

VNG commissies

Jeroen Boelhouwer

🐦 @SCPonderzoek

25 Jaar Nederland(ers)

- › Hoge kwaliteit van leven
- › Vergrijzing en migratie zetten door
- › Stijgend opleidingsniveau
- › Dalende werkloosheid en herstel koopkracht
- › Verbeterende woonkwaliteit
- › Substantieel meer huishoudens (en op afstand)
- › Meer combinatiedruk
- › Vertrouwen in samenleving en politiek wisselt
- › Hardnekkige verschillen tussen bevolkingsgroepen

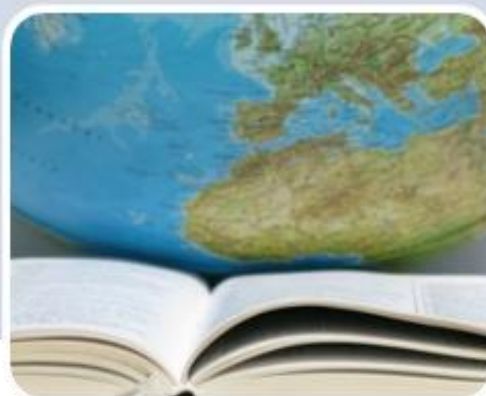
Ongelijke verdeling van hulpbronnen

**persoons-
kapitaal**

**economisch
kapitaal**

**cultureel
kapitaal**

**sociaal
kapitaal**

Nederland in 6 groepen: betekenis in het sociaal domein

Hoog totaal
hulpbronnen

1. Gevestigde bovenlaag 15%

2. Jonge kansrijken 13%

3. Werkende middengroep 27%

4. Comfortabel gepensioneerden 17%

71%

5. Onzekere werkenden 14%

29%

6. Achterblijvers 15%

Laag totaal
hulpbronnen

Positieve punten over decentralisaties sociaal domein

(o.a. Evaluatie HLZ, Jeugdwet, Participatiewet, Werkende armen)

> Burgers:

- Ondersteuning dichterbij (m.b.t. het 'hele verhaal')
- Maatwerk: tevredenheid over geleverde zorg

> Gemeenteambtenaren

- Integraal werken: meer samenwerking tussen domeinen/professionals
- Al veel verbinding buiten de 3D (bv. schulden/armoede)

Zorgen over decentralisaties sociaal domein

- Wat wordt bereikt? Zorgen: participatie van mensen met beperkingen blijft achter; grenzen aan inzetbaarheid eigen netwerk; er zijn onzichtbare groepen

Zorgen over decentralisaties sociaal domein

- › Wat wordt bereikt? Zorgen: participatie van mensen met beperkingen blijft achter; grenzen aan inzetbaarheid eigen netwerk; er zijn onzichtbare groepen
- › Hoe het wordt bereikt? Zorgen: toegang is onhelder; zorgen over wijkteams (oa te specialistisch of juist te weinig specialistisch); wettelijke kaders schuren (Wlz-Wmo; Jeugdwet-Wmo)

Zorgen over decentralisaties sociaal domein

- › Wat wordt bereikt? Zorgen: participatie van mensen met beperkingen blijft achter; grenzen aan inzetbaarheid eigen netwerk; er zijn onzichtbare groepen
- › Hoe het wordt bereikt? Zorgen: toegang is onhelder; zorgen over wijkteams (oa te specialistisch of juist te weinig specialistisch); wettelijke kaders schuren (Wlz-Wmo; Jeugdwet-Wmo)
- › Onder welke omstandigheden wordt het bereikt? Zorgen over de financiën (bezuinigingen); verwachting is dat er weinig geld is voor innovatie en transformatie.

Ter discussie

1. *Versterk* cliënt/burgerperspectief: pas op voor 'overfocus' op wetten; meer zicht op resultaten voor burgers nodig.
2. *Verbeter* informatie/kennis: volgen, spiegelen & leren.
3. *Vergroot* zicht op 'niet gebruik' (toegang) en gebruik algemene voorzieningen.
4. *Herbezin*: zelfredzaamheid is geen 'neutraal' doel.
5. *Verhelder* rol overheden: van terugtred/minder naar maatschappijvisie?
6. *Ontwikkel door*: Overall rapportage sociaal domein na 3x aan herinrichting toe. Meer vanuit mensen, minder vanuit voorzieningen?
Uw meedenken is welkom!

Sociaal en Cultureel Planbureau

Bedankt voor uw aandacht!

Jeroen Boelhouwer

🐦 @SCPonderzoek

Centraal Planbureau

De wijkteam-benadering nader bekeken

Het effect van de inzet van
wijkteams op Wmo-
zorggebruik

Remco van Eijkel
Sander Gerritsen
Wouter Vermeulen

Conclusies onderzoek

- Inzet wijkteams leidt niet tot afschaling Wmo-zorg
 - Integendeel: inzet leidt tot 14% meer doorverwijzingen
- Samenstelling team lijkt belangrijke rol te spelen
- Maar andere verklaringen zijn niet uit te sluiten
- Afsluiter: meer doorverwijzing hoeft niet onwenselijk te zijn

Beleidsdiscussie

- Zet aanbieders op afstand van wijkteam
- Monitor en vergelijk doorverwijsgedrag
- Verhoog kennisniveau Wmo-consulenten in wijkteam
- Laat alleen meervoudige problematiek door wijkteam oppakken; enkelvoudig door Wmo-loket

Mogelijk vervolgonderzoek?

- Onderzoek naar samenhang zorggebruik Wmo en Wlz/Zvw
- Onderzoek naar doorverwijzingen: extra doorverwijzingen toch rendabel?
- Onderzoek naar relatie wijkteams en doorverwijzingen bij de Jeugd?

Integraal werken in de praktijk

Integraal werken organiseren

- Domein-overstijgend werken groeit, zowel vanuit beleid als uitvoering
- Onderzoeksvraag IWW 2019: analyse van evaluaties integrale aanpak door gemeenten
- Wensen vanuit jullie praktijk?

Kennis voor toegang en sociale teams

- Ontwikkeling zelfevaluatietool toegang en samenhang zorg en ondersteuning sociaal domein – met Toezicht Sociaal Domein
- Professionals hebben behoefte aan kennis en competenties om goede toegang en ondersteuning te bieden: kennisbouwstenen
- Welke ontwikkelvraag leeft in jullie praktijk?

Zelfevaluatietool Toegang en samenhang

zorg en ondersteuning

Keuzes op basis van de wens van gemeenten
Basiskader met vragen voor het dossier, de inwoner en de professional
Op basis van analyse is er een werksessie met betrokkenen

2018 4 pilot gemeenten

bevindingen positief

2019 uitbreiding met 10

Toegang					Samenhang				
Indikator	Wettelijke grondwettelijke	Wettelijke grondwettelijke	Wettelijke grondwettelijke	Wettelijke grondwettelijke	Indikator	Wettelijke grondwettelijke	Wettelijke grondwettelijke	Wettelijke grondwettelijke	Wettelijke grondwettelijke
1. In de wettelijke grondwettelijke					1. In de wettelijke grondwettelijke				
2. In de wettelijke grondwettelijke					2. In de wettelijke grondwettelijke				
3. In de wettelijke grondwettelijke					3. In de wettelijke grondwettelijke				
4. In de wettelijke grondwettelijke					4. In de wettelijke grondwettelijke				
5. In de wettelijke grondwettelijke					5. In de wettelijke grondwettelijke				
6. In de wettelijke grondwettelijke					6. In de wettelijke grondwettelijke				
7. In de wettelijke grondwettelijke					7. In de wettelijke grondwettelijke				
8. In de wettelijke grondwettelijke					8. In de wettelijke grondwettelijke				
9. In de wettelijke grondwettelijke					9. In de wettelijke grondwettelijke				
10. In de wettelijke grondwettelijke					10. In de wettelijke grondwettelijke				

Toezicht Sociaal Domein Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Doorontwikkeling sociaal domein

- Gesprek vaker over tellen, maar ook vertellen
- Onderzoek 2019:
 - Toepassen kwaliteitskompas, onder andere bij algemene voorzieningen
 - Outcome-indicatoren jeugd, bruikbaar voor Wmo?
- Welke ontwikkelvraag leeft er bij jullie?

Programma Integraal Werken in de Wijk

Zie www.integraalwerkenindewijk.nl

Vragen? info@integraalwerkenindewijk.nl

Stuur uw reactie naar:

Rian van de Schoot, r.vandeschoot@vilans.nl

Hilde van Xanten, h.vanxanten@movisie.nl

Of noteer op de briefkaart!